

Наталія ПИЖ'ЯНОВА

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОРФИРІЯ ДЕМУЦЬКОГО В КИЄВІ У 1917—1927 РОКАХ

Досліджується діяльність Порфирія Демуцького в Києві у 1917—1927 роках. Автором детально проаналізовано архівні джерела, що вказують на співпрацю з провідними хоровими колективами, а також музичними спілками того часу. Виокремлено географію розповсюдження фольклористичної спадщини Порфирія Демуцького, визначено його вплив на виконавський стиль окремих колективів.

Ключові слова: Порфирій Демуцький, фольклористичні матеріали, творча співпраця.

© Н. ПИЖ'ЯНОВА, 2015

1920-ті рр. характеризуються поширенням аматорських музичних осередків у всіх регіонах України. У цей час народний гуртовий спів розпочинає активний шлях до професіоналізації, збільшується кількість стаціонарних непрофесійних хорових колективів у сільській місцевості та у великих містах. Важливим є те, що аматорські гурти функціонують не лише заради задоволення естетичних потреб, у їх діяльності вже прослідковується бажання досягти вищого мистецького рівня — удосконалюється техніка виконавства, ускладнюється репертуар, організуються публічні виступи, а також гастрольна діяльність, налагоджується зв'язок з центральними музичними осередками.

Діяльність Порфирія Демуцького у Києві, розповсюдження фольклористичних матеріалів, а також співпраця з провідними митцями розпочалася після його переїзду з с. Охматова. Ось як він згадував цей період життя: «У 1917-му році я переїхав до Києва, де і почав приймати участь в хорових працях, то подаючи свої записи пісень, а то приймаючи на себе роботу студіювання своїх пісень з різними хорами» [2].

У 1919 р. був утворений Всеукраїнський музичний комітет відділу мистецтв при Народному комісаріаті освіти УРСР, до якого увійшли провідні діячі українського музичного мистецтва: П. Демуцький, Я. Степовий, М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Яциневич [21, с. 28]. Серед основних завдань комітету були такі, як «всіляка підтримка розвитку самодіяльності в пролетарських масах, у справі нового музичного будівництва», «вироблення взірцевих репертуарів» (педагогічних, концертних), «розроблення нових планів програми в музичній освіті ... організація концертів, оперних спектаклів, публічних читань і лекцій з історії і теорії музики та оперного театру з метою наближення музичного мистецтва до народних мас і виховання естетичних смаків» [21, с. 29].

У цей час Порфирій Демуцький розпочав працювати з вже відомими музикантами: Я. Степовим, К. Стеценком, О. Кошицем, П. Козицьким, Я. Яциневичем, Г. Давидовським.

З 1919 р. у Києві працювала Державна українська драма, де було засновано Українську драматичну вокальну студію під орудою Якова Степового. Значна частина репертуару належала музичним творам вітчизняних композиторів, у тому числі і П. Демуцького [21, с. 30]. На жаль, студія проіснувала лише до 1921 р., її діяльність було перервано через передчасну смерть Я. Степового.

Духовна музика П. Демуцького прозвучала у виконанні українського хору УАПЦ (Андріївської церкви) 27 вересня 1919 р., а також 21—30 жовтня 1921 р. під час Всеукраїнського православного церковного собору. Під час дискусій Собору було виконано «Літургію» П. Демуцького, а також інших композиторів (П. Козицького, К. Стеценка, Я. Яциневича, Г. Давидовського). Серед інших, «Літургія» П. Демуцького відрізнялася найбільшою наближеністю до сільської церковної музики, спорідненістю з народними мелодіями. Цікавою, у даному контексті, є також праця П. Демуцького [25] на регентських курсах, організованих УАПЦ з 1921 по 1924 рік.

Твори, записані П. Демуцьким, прозвучали в учительській семінарії та Першій гімназії ім. Т.Г. Шевченка, у хорових гуртках, керівництво над якими здійснював К. Стеценко. Показовим є запрошення П. Демуцького [21, с. 38] К. Стеценком для проведення лекцій мистецького спрямування, де етнограф-аматор (на рівні з такими професіоналами як М. Леонтович та К. Квітка) мав можливість особисто здійснити дескрипцію народних пісень, особливостей їх стильового виконання. Свідчення творчої співпраці П. Демуцького з К. Стеценком знаходимо також у архівних джерелах [3], в яких зазначається, що П. Демуцький виступав почесним гостем на першому ювілеї у гімназії Т.Г. Шевченка.

Важливою подією стало заснування Української республіканської капели у 1919 р. за участі композитора К. Стеценка, яку згодом очолив О. Кошиць. Як відомо, капела презентувала українське народне хорове мистецтво за межами України: у Польщі, Німеччині, Австрії, Чехії, Франції, Бельгії, Іспанії, США, Канаді, Мексиці, Аргентині, на Кубі. У репертуарі капели, поряд з різними музичними творами українських композиторів, почесне місце займала музика П. Демуцького, яка, внаслідок гастрольної діяльності капели, стала відома світу. Саме повага до української народної пісні поєднує творчі погляди П. Демуцького та О. Кошиця. Власне О. Кошиць високо цінував духовну музику, канти і псалми, які записав П. Демуцький від лірників та старих дяків, оскільки і сам збирав [20] старовинні церковні мелодії на Черкащині. У постійному репертуарі [24] капели О. Кошиця був кант «Страшний суд».

Цікавим фактом є звернення інтернаціонального хору при спілці студентів-громадян УРСР у Чехословаччині (15.08.1925) до П. Демуцького з про-

ханням надіслати власні твори [4]. Це є свідченням популярності П. Демуцького як композитора не лише в Україні, а й за кордоном.

Творча діяльність П. Демуцького була активною відразу після переїзду П. Демуцького до м. Києва. Диригент також співпрацював з низкою робітничих хорових колективів. В автобіографії П. Демуцький зазначав: «Студіював свої пісні з різними хорами, між іншим хор залізничників, хор студентів Київського Університету (потім ВІНО). З цими хорами я виступав і на концертах яко диригент...Коли в Києві стали організуватись робітничі хори, я став приймати в тій роботі діяльну участь. Ще в 1918 році по моїй ініціативі і під моїм керівництвом при типографії Чоклова, заснувався хоровий гурток, де я виучував пісні і старався привити ідею масового співу... в 7 типографії я інспірував робочих до складання хору і на практиці показував можливість художнього співу хором робочих» [2].

Одним з найбільших культурних осередків України було музичне товариство імені Миколи Леонтовича (далі МТЛ), засноване у Києві 1 лютого 1921 року. Порфирій Демуцький виступив одним із засновників цієї організації. Зі спогадів П. Демуцького: «Коли заснувалося товариство ім. М. Леонтовича, то тут я приймав гарячу участь, подаючи етнографічний матеріал... З того часу пісні народного примітиву набрали в аудиторії надзвичайної пошани, і тепер залюбки слухаються ледве не на кожному концерті. Такий успіх моєї невпинної і невтомної роботи над примітивом дуже мене задовольняє і я з радістю кажу: я зробив все що міг» [2].

Основним функціональним завданням музичного товариства ім. М. Леонтовича було об'єднання музичних осередків України, створення філій у різних регіонах країни, поширення та популяризація української пісні.

Завдяки розвідкам О. Бугаєвої [12] було введено у науковий обіг архівні джерела музичного товариства ім. М. Леонтовича, що дає змогу встановити географію фольклористичної спадщини Порфирія Демуцького.

Музичні записи Порфирія Демуцького прозвучали у багатьох регіонах України. Завдяки всеохоплюючій діяльності МТЛ твори його етнографічного доробку були виконані наступними колективами: Прилуцьким об'єднаним хором профспілок ім. Паризької Комуні; хором Прилуцької 1-ї трудшколи [5]; селянським співочим гуртком Став'янського сільбуду під орудою Ва-

силя Сколотенка [6]; хором Білоцерківської філії МТЛ під керівництвом Леоніда Безпалого [7]; хором-гуртком при робклубі Черкаської державної цукроварні, хором 1-ї труд-школи імені В.І. Леніна під орудою А.Д. Лебединця і капелою «Плуг», що представляли філію Черкаського осередку МТЛ, хоргуртком при райсільбудинку смт. Голованівська, хором центрального робітничого клубу м. Зінов'ївськ (засновник і диригент ЦРК К. Островський) [8]; Гришинським хором імені М. Леонтовича, при Залізничному робітничому клубі в Донецькій філії МТЛ [5].

Цікавим є наявність музичних творів П. Демуцького у репертуарному листі «Дрогобицького Бояну» у 1920-х рр., що знайшло своє висвітлення у наукових розвідках Л. Бермес [13].

Етнографічна спадщина також була високо оцінена хором-студією імені К. Стеценка (заснована після смерті композитора та названа на його честь), якою керували Михайло Вериківський та Василь Верховинець (Костів). Показовим був один з концертів 1924 р., представлений як «етнографічна реконструкція народної пісні» «1-й відділ пісні Київщини в записах Порфирія Демуцького» [20]. Ця «етнографічна реконструкція» полягала у відтворенні унікальних характеристик «степового» співу. Пісенним матеріалом були записи П. Демуцького, зроблені у Черкаському регіоні. Згідно з науковими розвідками К. Квітки, В. Верховинець надавав П. Демуцькому повну свободу для творчості, не втручаючись у роботу етнографа. Саме тому П. Демуцький був присутній на репетиціях, готував хор до концерту, надаючи роз'яснення щодо традиційного виконання народних пісень. Аналіз результатів наукових розвідок, присвячених визначенню різних аспектів співпраці П. Демуцького та В. Верховинця [14; 15; 19], дає можливість зробити висновок, що співробітництво здійснювалося у контексті започаткованого П. Демуцьким експериментального відтворення народної пісні. Така співпраця суттєво вплинула на В. Верховинця, зокрема на діяльність співочого колективу «Жінхоранс». Серед експериментальних методів, якими користувався П. Демуцький, В. Верховинець запозичив наступні:

- чергування академічного співу з народним;
- розташування співаків по групам у різних місцях концертного залу;
- використання «виводчиків» або декількох солістів, що робили заспів згідно зі звичаєвою традицією.

Необхідно зазначити, що твори П. Демуцького прозвучали у капелі «Думка» [1; 2] (вони й нині є у репертуарному листі хору), колективах «Рух», «Дух», а також у хорі перших Держмедкурсів під орудою Арефи Римського [9] та інших хорів Київщини [1; 9]. Аналіз архівних матеріалів та першоджерел вказує на творчу співпрацю етнографа з хоровими колективами с. Нової Греблі, с. Хижного, с. Красноствірки, с. Крачківки, с. Янишівки (Черкаський регіон), майстерність яких він відзначає в автобіографії [2]. Це підтверджується також тим, що П. Демуцький здійснював свою етнографічну діяльність у зазначених селах.

Найбільш важливою з наукової точки зору є співпраця з капелою «Думка». Вперше на співпрацю Порфирія Демуцького та капели серед науковців звернув увагу Климентій Квітка.

Згідно з архівними джерелами [10] капела юридично вступила у МТЛ у 1924 р., проте, фактично, брала участь у житті товариства з моменту її створення К. Стеценком.

На нашу думку, саме співпраця з цією капелою сприяла утвердженню індивідуальних рис фольклору Черкаського регіону, забезпечила його вихід на якісно новий професійний рівень. У цілому, виконуючи пісні, які записав Порфирій Демуцький, «Думка» стала найбільшим репрезентантом «степової» фольклорної традиції в Україні та продовжила розпочатий етнографом шлях становлення народного примітиву до професіоналізації. К. Квітка зазначав: «У Києві має осідок робітничо-селянська капела УСРС, що зазвичай називається «Думка». Вона має змогу працювати регулярно. Склад її співаків не такий постійний, як було б бажано, проте не ефемерний. Отже, П. Демуцький старався діяти через цю капелу, часто приходив до неї під час її внутрішніх студій, пропонував свої пісні і свої спроби інтерпретації, і ці пропозиції приймалися. Він також входив у безпосередній контакт з учасниками капели, не тільки передаючи їм те, що бажав пропагувати, але, — як і в Охматові, — також і від них беручи те, що його цікавило: в складі цієї капели завжди були співаки сільського походження. З ініціативи П. Демуцького в репертуарі цієї капели досі займають певне, хоч і не велике, місце пісні, що виконуються в необробленій народній формі багатоголосся. Вони звучать в практиці капели «примітивами», і, через афіші, до концертів така назва поширилася по Україні» [19, с. 85].

Творча діяльність капели «Думка» була однією з найбільш інтенсивних у ті часи. Аналізуючи роботу колективу за 1921—1927 рр., можна помітити, що концерти проводилися чи не щотижня.

Для популяризації народної пісні перший хоровий диригент «Думки» Нестор Городовенко на початку кожного концерту читав наукові доповіді, які стосувалися розбудови мистецтв. Більшість концертів складалася з двох частин, друга була присвячена виконанню української народної пісні, оскільки Н. Городовенко цінував «не фільтровану» селянську пісню. П. Демуцький був одним з небагатьох фольклористів, що презентували записи народної багатоголосі пісні у її первинному вигляді, і саме цим можна пояснити популярність його етнографічних записів у репертуарі капели «Думка», а також їх систематичне виконання під час концертів, на яких часто був особисто присутній.

Аналіз архівних матеріалів [1] дав змогу встановити, що серед тих творів, які записав Порфирій Демуцький, капела «Думка» найчастіше виконувала наступні: «Ой, п'яна я, п'яна», «А мій милий умер, умер», «На городі верба ясна, «А ще сонце не заходило», «Чорноморець», «Гей, колись була», «Ой, за гори сніжок сніжить», «Коли б я знала» із збірок «Народні українські пісні в Київщині» [16], «Перший десяток народних український пісень з репертуара Охматівського хора П. Демуцького» [17], «Другий десяток народних український пісень з репертуара Охматівського хора П. Демуцького» [18].

П. Козицький зазначав: «Його «На городі верба рясна», «Чорноморець», «Ой, п'яна я, п'яна» у виконанні капели «Думка» й інших хорів завжди викликали ентузіазм з боку аудиторії, якого б складу вона не була» [11]. Про аудиторію особливо слід згадати, що на тих же концертах капели «Думка» (згідно з записами у щоденнику Н. Городовенка [1]) кількість слухачів завжди була від 300 до 800, а то і більше осіб.

Виконання капелою «Думка» народних пісень у записі П. Демуцького не залишилося поза увагою центральної і регіональної преси [1], зокрема про це писали такі газети:

- «Пролетарська правда», м. Київ № 9 (29.05.1925 р.); № 217 (23.09.1925 р.); № 235 (14.10.1925 р.); № 272 (27.11.1925 р.); № 171 (27.07.1926 р.); (18.08.1926 р.); (20.10.1926 р.); № 184 (14.08.1927 р.);

- Вісті ВУЦВК, м. Харків № 120 (29.05.1925 р.); № 36 (20.09.1925 р.); (22.12.1926 р.);
- «Коммунист», м. Харків № 244 (24.10.1925 р.);
- «Вечернее радио», м. Харків № 9 (10.01.1927 р.);
- «Известия Одесского окружкома», м. Одеса № 23—45 (25.09.1927 р.);
- «Радянська думка», м. Черкаси (за 9.01.1926 р.);
- «Большовик», м. Умань № 54 (за 5.03.1924 р.);
- «Селянська правда», м. Умань № 100 (30—31.08.1926 р.);
- «Бакинский рабочий», м. Баку № 97 (4.05.1925 р.);
- «Комуніст», м. Тбілісі № 91 (ГрАССР) (23.04.1925 р.);
- «Красное знамя», м. Краснодар № 107 (14.05.1925 р.);
- «Советский Юг», м. Ростов на Дону № 115 (23.05.1925 р.);
- «Красная Газета», м. Ленінград (30.03.1927 р.).

Отож творча співпраця із П. Демуцьким була важливою для капели «Думка». Диригент Нестор Городовенко усвідомлював, що навчитися справжньому виконанню народної пісні можна лише у безпосереднього практика даної справи, саме тому Порфирій Демуцький запрошувався на репетиції капели (одного разу навіть самостійно провів репетицію) для роз'яснення звичаєвої традиції «степового» співу народного примітиву. Проте, згідно зі спогадами вчених-сучасників Порфирія Демуцького, виконавський стиль капели (на відміну від хору П. Демуцького) не відповідав первинній фольклорній традиції. Це пояснюється тим, що колектив складався з селян лише частково, а їх творча діяльність здійснювалася в умовах міста. Тому виконавський аспект народних пісень-примітивів у капелі «Думка» доцільно класифікувати як вторинний фольклор, тобто імітацію.

Порфирій Демуцький вважав [19, с. 85], що спів примітивів у виконанні капели був «делікатним» та урбанізованим. Отже, хоровий колектив «Думка» використовував твори етнографічної спадщини П. Демуцького, проте сама манера їх виконання, а також її унікальні регіональні ознаки не знайшли абсолютного відтворення звичаєвих традицій Охматівського хору.

Досліджуючи напрями розповсюдження етнографічної спадщини Порфирія Демуцького у результаті

діяльності МТЛ, слід виділити наступні регіони: Київська, Черкаська, Чернігівська, Одеська, Кіровоградська, Донецька, Харківська, Львівська області. За кордоном гастрольна діяльність хорових колективів О. Кошиця та Н. Городовенка (капела «Думка», хор «Україна») поширювалась в Польщі, Німеччині, Австрії, Чехословаччині, Франції, Бельгії, Іспанії, США, Канаді, Мексиці, Аргентині, Кубі.

Аналізуючи співпрацю П. Демуцького з різними творчими колективами, ми дійшли висновку, що «стєпова» традиція виконання фольклору знайшла своє продовження у хорових колективах с. Нової Греблі, с. Хижного, с. Красноствілки, с. Крачківки, с. Янишівки (Черкаський регіон), де безпосередньо записувалися пісні і, власне, побутувала традиція степового співу. Продовження виконавських традицій у зазначених хорах пояснюється тим, що вони побутували у сільській місцевості, їх репертуар складався з народних пісень даного регіону, виконавцями були носії місцевої традиції. На нашу думку, виконання народних пісень було автентичним і в невеликих містах, селах (що забезпечувалося селянами), наприклад, у селянському співочому гуртку Став'янського сільбуду під орудою Василя Сколотенка. Була збережена традиційність виконання у капелі «Плуг», що представляла філію Черкаського осередку Музичного товариства ім. М.Д. Леонтовича, хорігуртку при робклубі Черкаської Державної цукроварні та хорі Черкаської 1-ї труд-школи імені В.І. Леніна під орудою А.Д. Лебединця. Підтвердженням існування у Черкаському регіоні степової традиції співу ми також знаходимо у наукових розвідках О. Герус [22] та Р. Лоцман [23].

Щодо Прилуцького об'єднаного хору профспілок ім. Паризької Комуні, хору Білоцерківської філії МТЛ під керівництвом Леоніда Безпалого, Голованівського хор-гуртка при Райсельбудинку, Зінов'ївського хору Центрального Робітничого клубу (засновник і диригент ЦРК К. Островський) — необхідно зазначити, що виконання пісень було урбанізованим, і тому ми відносимо його до відтворення фольклору, а не до первинної традиції. Проте, враховуючи те, що ці хори локалізовані територією Центральної України, то виконання народних пісень було наближеним до того, яке побутує в Черкаському регіоні.

Вторинну фольклорну традицію під час виконання народної пісні сповідували також хорові колекти-

ви Я. Степового, К. Стеценка, О. Кошиця, С. Сапруна та М. Іваненка.

Висновки: Діяльність Порфирія Демуцького у 1917—1927 рр. у Києві сприяла поширенню та популяризації стильового виконання народної пісні (примітиву) в Україні та поза її межами. Широке розповсюдження етнографічної спадщини митця сприяло утвердженню національних та традиційних для української культури елементів у творчості провідних композиторів, а також прискорило рух аматорських колективів до професіоналізації своєї діяльності.

1. Держ. архів-музей літ. і мист. України. — Фонд 15.1. — Опис 3. — 15 с. («Думка». Дневник проведення репетицій и концертів капелли за 1921—1927 гг.).
2. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — Опис 502. curriculum vitae.
3. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 2066 (Київська перша гімназія імені Т. Шевченка (Лист з проханням прибути на 1 річний ювілей). — 1923. — 1 арк.).
4. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 28. — № 1113 (Інтернаціональний хор при спілці студентів-громадян УСРР в Чехословаччині — Демуцькому (Лист з проханням надіслати власні твори). — Прага, 1924. — 21.08. — 1 арк.).
5. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 527. — 12 арк. (Документи про діяльність музичних осередків Музичного товариства ім. Леонтовича на Донеччині за 1924—25 рр. [Рукопис]).
6. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 243—252. — 10 од. зб. — 15 арк. (Анкети та заяви музичних осередків Київщини та їх керівників про вступ у члени Музичного товариства ім. Леонтовича. 1925 р. [Рукопис]).
7. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 1635. — 2 арк. (Безпалый Л. Замітка про діяльність Білоцерківської філії. 8 лютого 1925 р. [Рукопис]).
8. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 530. — 26 арк. (Документи про заснування та діяльність Київської філії Музичного товариства ім. Леонтовича за 1921—29 рр. [Рукопис]).
9. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 230—242. — 13 од. зб. — 16 арк. (Анкети та заяви музичних осередків Києва та їх керівників про вступ у члени Музичного товариства ім. Леонтовича. 1924—1926 рр. [Рукопис]).

10. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 50. — № 729. — 32 арк. (Документи про діяльність Першої Державної капели УСРР «Думка» за 1921—1929 рр. [Рукопис]).
11. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 10. — № 5305. — 4 арк. (Порфир Данилович Демуцький / Культура і побут. — № 21. — 1927. — 11.06).
12. Бугаєва О.В. Архівна спадщина Музичного товариства імені М.Д. Леонтовича : монографія / О.В. Бугаєва. — Київ : НБУВ, 2011. — 388 с.
13. Бермес Л. Співоче товариство «Дрогобицький Боян»: тяглість традицій / Л. Бермес // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. — 2012. — № 18. — С. 18—22.
14. Бенч О. Професійний народний хоровий спів / О. Бенч // Київське музикознавство. — 2009. — Вип. 30. — С. 1—15.
15. Верховинець В. Теорія народного українського танка / В. Верховинець. — Полтава, 1920. — 135 с.
16. Демуцький П. Народні українські пісні в Київщині / записав голось і слова П. Демуцький. — Київ : Гл. Складъ вь кн. и муз. магазинъ Леона Идзиковскаго (Нотопечатня и Типографія И.И. Чоклова), [1905—1907]. — 140 с.
17. Демуцький П. Перший десяток народних українських пісень з репертуара Охматівського хора П. Демуцького / П. Демуцький. — Київ : Типо-літогр. и нотопечатня «И.И. Чоклов», [1917—1918]. — 8 с.
18. Демуцький П. Другий десяток народних українських пісень з репертуара Охматівського хора П. Демуцького / П. Демуцький. — Київ : Типо-літогр. и нотопечатня «И.И. Чоклов», [1917—1918]. — 7 с.
19. Квітка К. Порфирій Демуцький / К. Квітка // Вибрані статті. — Ч. 2. — Київ : Музична Україна, 1986. — 120 с.
20. Калущька Н.Б. Тарасівські пісні в етнологічній та мистецькій діяльності О. Кошиця / Н.Б. Калущька // Народна творчість та етнографія. — 2001. — № 3. — С. 122—126.
21. Михайличенко О.В. Музично-педагогічна діяльність українських композиторів і виконавців другої половини XIX — початку XX ст.: історичні нариси / О.В. Михайличенко. — Суми : Мрія-1, 2005. — 102 с.
22. Герус О. Дослідження автентичних традицій Шполянського краю через творчість аматорських колективів: автентичні професійні виконавці української народної пісні Шполянського краю / О. Герус. — Електронний ресурс. Режим доступу: www.mij-kraj.com.ua. — Назва з екрану.
23. Лоцман Р.О. Сучасний стан Українського народопісенного виконавства (автентичні та професійні сольні виконавці української народної пісні) [Електронний ресурс] / О.Р. Лоцман. — Режим доступу: <http://ruslanalotsman.com.ua/ru/posts/scince/26-suchasnij-stan-ukranskogo-narodnopsennogo-vikonavstva.html>. — Назва з екрану.
24. Репертуар «Української капели» Олександра Кошиця. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.pisni.org.ua/articles/190.html>. — Назва з екрану.
25. Шульгіна В.Д. П. Демуцький / В.Д. Шульгіна, О.А. Вакульчук. — Електронний ресурс. Режим доступу: http://encyclopedia.kiev.ua/vydaniya/files/statti_esu/demuckyi_r.pdf. — Назва з екрану.

Natalia Pyzhyanova

PORFYRII DEMUTSKY'S KYIVAN ACTIVITIES IN 1917 TO 1927. HE ETHNOGRAPHER'S ARTISTIC LEGACY AND ITS MEANING FOR THE REPERTOIRE OF THE MAIN UKRAINIAN CHOIRS

The article has been dedicated to Porfyrrii Demutsky's ethnographical activities. In the course of study a point has been suggested, that Porfyrrii Demutsky's creative work in the greater measure influenced the popularity of folk songs and their use in the repertoire of main Ukraine's choirs. Especial attention has been paid to the meaning of Porfyrrii Demutsky's collaboration with artistic singers as well as professional and amateur choirs in 1917—1927. The influence of Porfyrrii Demutsky's ethnographic heritage upon the manner of certain choirs' performance has been defined and proved. Accessible materials, that testify Porfyrrii Demutsky's geographic spaces of creative interests have been investigated.

Keywords: Porfyrrii Demutsky, ethnographical materials, creative collaboration.

Пыжьсянова Наталия

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПОРФИРИЯ ДЕМУЦКОГО В КИЕВЕ В 1917—1927 ГОДАХ

В статье исследуется деятельность Порфирия Демуцкого в Киеве в 1917—1927 годах. Автором подробно проанализированы архивные источники, указывающие на сотрудничество с ведущими хоровыми коллективами, а также с музыкальными сообществами того времени. Выделено географию распространения фольклорного наследия Порфирия Демуцкого, определено его влияние на исполнительский стиль отдельных коллективов.

Ключевые слова: Порфирий Демуцкий, фольклористические материалы, творческое сотрудничество.